

Maciej Sokołowski-Zgid

XXV Letnia Szkoła Młodych
Pedagogów : dążenie do mistrzostwa.
Z doświadczeń warsztatu naukowego
dużych, średnich i małych badaczy;
Kazimierz Dolny, 12–17 września
2011

Pedagogika Szkoły Wyższej nr 2, 151-155

2011

Artykuł został opracowany do udostępnienia w internecie przez Muzeum Historii Polski w ramach prac podejmowanych na rzecz zapewnienia otwartego, powszechnego i trwałego dostępu do polskiego dorobku naukowego i kulturalnego. Artykuł jest umieszczony w kolekcji cyfrowej bazhum.muzhp.pl, gromadzącej zawartość polskich czasopism humanistycznych i społecznych.

Tekst jest udostępniony do wykorzystania w ramach dozwolonego użytku.

Maciej Sokołowski-Zgid

Uniwersytet Szczeciński

XXV Letnia Szkoła Młodych Pedagogów.

***Dążenie do mistrzostwa. Z doświadczeń warsztatu naukowego
dużych, średnich i małych badaczy;
Kazimierz Dolny, 12–17 września 2011***

W tym roku po raz dwudziesty piąty odbyła się Letnia Szkoła Młodych Pedagogów. Jubileuszowe spotkanie w Kazimierzu Dolnym zorganizował Komitet Nauk Pedagogicznych Polskiej Akademii Nauk oraz tegoroczny gospodarz Szkoły – Wydział Pedagogiki i Psychologii Uniwersytetu Marii Curie-Skłodowskiej w Lublinie.

Letnia Szkoła Młodych Pedagogów ma charakter warsztatów naukowo-badawczych, na których podejmowane są zagadnienia ważne dla naukowego środowiska pedagogicznego. Jej forma zakłada twórczą współpracę młodych pedagogów, będących na początku swojej naukowej drogi oraz mistrzów, którzy swoją pedagogiczną wiedzą i doświadczeniem dzielą się z młodymi. Ważnym elementem Letniej Szkoły są wykłady mistrzów, dyskusje panelowe oraz spotkania profesorów z młodymi, na których wspólnie rozwiązują problemy, z jakimi zmagają się magistrowie i doktorzy w podejmowanej przez siebie tematyce badawczej. Tradycją są również wystąpienia młodych, podczas tak zwanej „Giełdy (P)różności”, związane z naukowym obszarem zainteresowań i tematyką wiodącą na Letniej Szkole. Nad jakością merytoryczną i formą wystąpień czuwa prof. Maria Dudzikowa – Kierownik Naukowy Szkoły z zespołem zaproszonych profesorów – autorytetów w reprezentowanych przez siebie dziedzinach.

Problematyka tegorocznej XXV Letniej Szkoły Młodych Pedagogów koncentrowała się wokół tematu *Dążenie do mistrzostwa. Z doświadczeń*

warsztatu naukowego dużych, średnich i małych badaczy, będącego odpowiedzią na dylematy i niepokoje środowiska młodych pedagogów związanych z pracą naukową, doskonaleniem warsztatu badawczego i poruszaniem się w naukowym środowisku pedagogicznym.

Uczestnicy Letniej Szkoły już pierwszego dnia mieli możliwość uczestniczenia w panelach dyskusyjnych. Poprzedziło je oficjalne otwarcie, podczas którego uczestników powitał dziekan Wydziału Pedagogiki i Psychologii UMCS prof. Ryszard Bera, rektor UMCS prof. Andrzej Dąbrowski, marszałek województwa lubelskiego Krzysztof Hetman oraz burmistrz Kazimierza Dolnego Grzegorz Dunia. Słowa powitania wygłosili również przewodniczący Komitetu Nauk Pedagogicznych PAN prof. Stefan Kwiatkowski oraz wieloletni kierownik naukowy LSMP prof. Maria Dudzikowa, która wprowadziła uczestników w tematykę tegorocznego spotkania. Przekazano również insygnia Szkoły przedstawicielom uniwersytetu w Białymstoku – gospodarzom przyszłorocznej, XXVI LSMP: rektorowi Uniwersytetu w Białymstoku – prof. Jerzemu Nikitorowiczowi oraz dziekan Wydziału Pedagogiki i Psychologii UwB – prof. Elwirze Kryńskiej. Obowiązki sekretarza przejęła z rąk pełniącego tę funkcję mgra Bartosza Dąbrowskiego – dr Alicja Korzeniecka-Bondar.

Po oficjalnej części powitalnej odbyły się dwie dyskusje panelowe. Tematem pierwszej z nich, moderowanej przez prof. Tadeusza Lewowickiego, był *Miałem mistrzów – staram się iść ich tropem?* Uczestnikami panelu byli prof. Jerzy Bartmiński, prof. Tadeusz Nowacki, ks. prof. Andrzej Szostek oraz prof. Elżbieta Tarkowska. Panel dotyczył wzajemnych relacji mistrza i ucznia oraz problemów związanych z tworzeniem i funkcjonowaniem szkół naukowych.

Drugi panel *Od magistra do profesora. W pół drogi* moderował prof. Zenon Gajdzica. W dyskusji uczestniczyli dr hab. Agnieszka Cybal-Michalska – prodziekan Wydziału Studiów Edukacyjnych UAM, prof. Roman Leppert – prodziekan Wydziału Pedagogiki i Psychologii Uniwersytetu Kazimierza Wielkiego, prof. Joanna Michalak – kierownik Pracowni Pedagogiki Szkolnej w Zakładzie Dydaktyki i Kształcenia Nauczycieli Uniwersytetu Łódzkiego, prof. Inetta Nowosad z Uniwersytetu Zielonogórskiego oraz dyrektor Instytutu Nauk o Edukacji Uniwersytetu Śląskiego – prof. Urszula Szuścik. Dyskusja między zaproszonymi gośćmi była próbą określenia kryteriów rozwoju naukowego oraz zidentyfi-

kowania problemów i elementów sprzyjających osiągnięciu sukcesów w pracy naukowca. Ważnym elementem panelu były własne doświadczenia gości związane z godzeniem pełnienia akademickich funkcji administracyjnych z rozwojem naukowym.

Nieodłącznym elementem Letniej Szkoły Młodych Pedagogów są wykłady samodzielnych pracowników nauki – profesorów zaproszonych z wielu ośrodków uniwersyteckich w Polsce. Tegoroczna szkoła obfitowała w interesujące referaty w zróżnicowany sposób odnoszące się do problematyki postawionej przez organizatorów. Wiele z nich odwoływało się do osobistych doświadczeń związanych z pracą naukową i pełnieniem funkcji akademickich, jak na przykład odczyt prof. Jerzego Nikitorowicza – *Jak to jest być Rektorem? Z doświadczeń pedagoga, czy wykład prof. Elżbiety Tarkowskiej – Mistrzowie socjologii otwartej*. Prof. Joanna Rutkowiak podzieliła się także swoimi doświadczeniami w wystąpieniu *Moja wędrówka po naukach „pomocnych” pedagogice*. Nie zabrakło prelegentów odnoszących się do tematu wiodącego Letniej Szkoły w sposób teoretyczny. Prof. Henryk Samsonowicz w wykładzie pt.: *Czy jest jedna Europa? I co z tego wynika dla pedagogów...* przedstawił uczestnikom Szkoły szerokie, historyczne ujęcie społeczno-kulturowego rozwoju Europy i jego skutków dla pedagogów. O pełnoletniości naukowej z perspektywy pedagogiki emancypacyjnej opowiedziała zebrany prof. Maria Czerepaniak-Walczak w wystąpieniu pt.: *Samodzielne osiągnięcie pełnoletniości naukowej. Emancypowanie się pracownika naukowego*. Odczyt prof. Doroty Klus-Stańskiej – *Jak badać iluzje dydaktyczne?* – był próbą odpowiedzi na pytanie o sposoby radzenia sobie z iluzjami dydaktycznymi w naukach pedagogicznych. Wykład pt.: *O niedogodnościach bycia pedeutologiem* wygłosiła zebrany prof. Henryka Kwiatkowska. Praktyce pedagoga – autora podręcznika z punktu widzenia teoretyka i na bazie własnych doświadczeń wykład poświęcił prof. Bolesław Niemierko (*Warsztat autora podręcznika z dziedziny pedagogiki*). Zagadnienie interdyscyplinarności w badaniach pedagogicznych podjęte zostało przez prof. Mirosława Szymańskiego (*Dlaczego interdyscyplinarność w badaniach pedagogicznych jest niezbędna – na przykładzie problematyki nierówności edukacyjnej*). Równie oryginalne podejście do problematyki zaproponowanej przez organizatorów LSMP zaprezentowali ks. prof. Marian Nowak w wykładzie pt.: *„Asceza intelek-*

tualna” i inne właściwości warsztatu naukowego. Z inspiracji Carla Nanniego), oraz prof. Stefan Mieszalski (*O rozterkach związanych z przymusem i swobodą*). Jako ostatni wystąpił prof. Dariusz Kubinowski z gośczonego Letnią Szkołę UMCS-u. Odniósł się on do pedagogicznego warsztatu i metod badawczych w wystąpieniu pt.: *Rygor czy sztuka badań naukowych w pedagogice?*

Ważne dla namysłu nad funkcjonowaniem uniwersytetu były tematy podejmowane przez prof. Bogusława Śliwerskiego i prof. Lecha Witkowskiego. Prof. Śliwerski w referacie *Pedagogika w zakleszczeniu* opisał uczestnikom Letniej Szkoły problem tak zwanego „zakleszczenia pedagogiki”, a więc obecności w naukowym środowisku pedagogicznym osób, które osiągają kolejne szczeble kariery akademickiej korzystając z nieoficjalnych układów koleżeńskich i luk w systemie prawnym regulującym funkcjonowanie naukowców w szkolnictwie wyższym. Prof. Witkowski w wykładzie *Etyka wirtuozerii i jej wartości i ograniczenia dla pedagogów* także wskazywał na patologie w życiu naukowym pedagogów. Oba wystąpienia spotkały się z żywym odzewem słuchaczy i wywołały gorącą dyskusję – zarówno w trakcie oficjalnej części poświęconej pytaniom publiczności, jak i w kularach.

Bogatą ofertę wykładów, jaką zaproponowali organizatorzy uczestnikom XXV Letniej Szkoły Młodych Pedagogów, wzbogacił warsztat dra Przemysława Grzybowskiego o roli dotyku w terapii i edukacji oraz zaplanowany przez organizatorów wyjazd do stolicy Lubelszczyzny. Wizyta w Lublinie obfitowała w wydarzenia naukowe – wykład prof. Stanisława Popka *Męka tworzenia. Reguła czy wyjątek* i prof. Cezarego Domańskiego o patronce lubelskiego uniwersytetu – Marii Skłodowskiej-Curie oraz w prezentację publikacji naukowych pracowników Instytutu Pedagogiki UMCS. Zwiedzano także najpiękniejsze miejsca i zabytki Lublina.

Podczas XXV Letniej Szkoły Młodych Pedagogów w ramach tak zwanej *Gieldy (P)różności* zaprezentowano także dorobek młodej kadry pedagogicznej – najciekawsze odczyty, raporty z badań i osobiste refleksje odnoszące się do tegorocznych warsztatów. Zebrani docenili wystąpienie dra Mateusza Marciniaka *Jak czytałem teksty Zygmunta Bauma-*

na i co z tego wynikało oraz wystąpienie mgra Łukasza Michalskiego *Wyzwania auto(retor)ytetu – metamistrzostwo Lecha Witkowskiego*.

Organizatorzy XXV LSMP zapewnili także możliwość bliższego kontaktu uczestników Letniej Szkoły z mistrzami na spotkaniach grupowych i indywidualnych. Spotkania grupowe, tak zwane „seminaria z tematem”, poświęcone były różnym zagadnieniom, w których specjalizowali się prowadzący je profesorowie. Spotkanie dotyczące badawczej demistyfikacji szkoły prowadziła prof. Dorota Klus-Stańska. Zagadnienia związane z indoktrynacją omawiała prof. Elwira Kryńska. Prof. Henryka Kwiatkowska rozmawiała z młodymi pedagogami o poznaniu biograficznym. O pułapkach i mieliznach wielokulturowości debatowano na seminarium prowadzonym przez znawcę problemów edukacji międzykulturowej – prof. Jerzego Nikitorowicza. Prof. Stefan Kwiatkowski omówił z zebranymi zagadnienie przywództwa w edukacji. Wszystkie tematy cieszyły się dużym zainteresowaniem uczestników Letniej Szkoły Młodych Pedagogów. Spotkania indywidualne służyły omówieniu problemów młodych pedagogów związanych z ich pracą naukową bądź pytań i wątpliwości, które narodziły się w trakcie wykładów i seminariów. Odbywały się one w atmosferze dużo bardziej intymnej od publicznych wykładów, co sprzyjało pogłębionej i szczerzej dyskusji zarówno o charakterze naukowym, jak i związanej z osobistymi rozterkami młodych pedagogów będących na początku swojej naukowej drogi.

Najważniejszym celem stawianym przez organizatorów XXV Letniej Szkoły było wsparcie młodych pedagogów w ich rozwoju naukowym. Tegoroczne spotkanie także obfitowało w wiele wydarzeń, które przyczyniły się do poszerzenia wiedzy i dopracowania warsztatu badawczego początkujących naukowców. Podejmowana tematyka dała też możliwość podzielenia się doświadczeniami starszych i młodszych kolegów, a sam Jubileusz stał się niewątpliwie przyczynkiem do refleksji nad koniecznością integracji środowiska pedagogicznego i wspólnego dbania o jakość tworzonej nauki.